

TALOUSARVIOALOITE 1136/2010 vp

Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitokselle harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan

Eduskunnalle

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan suunnattujen resurssien tarve kasvaa rajat ylittävän työvoiman liikkuvuuden ja työperäisen maahanmuuton lisääntyessä. Torjunta vaatii toki tässä aloitteessa esitetyn määrärahan lisäyksen ohella myös muita toimia. Lisäksi tarvitaan lain-säädännön muutoksia ja ulkomaista työvoimaa käyttävien yritysten valvonnan tiukentamista. Tarvitaankin tehokas toimenpideohjelma harmaan talouden torjumiseksi. Siinä keskeistä tulisi olla:

- tilaajan tai teettäjän velvoitteiden ja todellisen tilaajavastuun (mm. työsuhdesaatavien suoritusvastuu laiminlyöntitilanteessa) vahvistaminen
- käännetyn arvonlisäverovelvollisuuden toteutumisen valvonta ja seurantatutkimus
- työmarkkinajärjestöjen kanneoikeus
- luottamusmiesten ja henkilöstön edustajien valvonta-, tiedonsaanti- ja neuvotteluoikeuksien ja työsuhdeturvan parantaminen
- ulkomaista vuokratyövoimaa käyttävien yritysten reaaliaikainen ilmoitusvelvollisuus henkilöstöstään verottajalle
- ulkomaisen työvoiman työehtojen tarkastusresurssien lisääminen työsuojelupiireissä
- työsuojeluviranomaisten ja verohallinnon kiinteä yhteistyö, tietojen vaihto ja molemminpuolinen, havaittujen laiminlyöntien oma-aloitteinen ilmoittaminen.

Tilaajavastuulaki on osoittautunut puutteelliseksi, koska laki ei edellytä tilaajan tai teettäjän suoraa vastuuta alihankintaketjuun kuuluvan yrityksen laiminlyödessä työsuhteeseen liittyviä velvoitteitaan. Todellinen tilaajavastuu edellyttää taloudellista suoritusvastuuta hankkijayrityksen laiminlyönneistä.

Ulkomaisten vuokratyövoimaa välittävien yritysten toimintaan on tutkimuksissa todettu liittyvän kansainvälistä talousrikollisuutta, rahanpesua ja ihmiskaupan kaltaista työvoiman riistoa.

Ulkomaista vuokratyövoimaa käyttävät yritykset on veloitettava ilmoittamaan luettelo ja tiedot henkilöstöstään sekä palkoista toimitettavista ennakonpidätyksistä, lähdeveroista ja sosiaaliturvamaksuista reaaliajassa verohallinnolle. Tilaaja/pääurakoitsija/vuokratyövoiman käyttäjäyritys ja ulkomaisen työnantajan täällä oleva edustaja on asetettava vastuuseen verohallinnolle luetteloiden päivittämisestä ja tietojen todenperäisyydestä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2011 talousarvioon momentille 25.30.01 lisäyksenä 5 000 000 euroa syyttäjälaitoksen toimintamenoihin harmaan talouden torjuntaan sekä talousrikosten ja vakavien rikosten käsittelyn tehostamiseen.

TAA 1136/2010 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Jyrki Yrttiaho /vas
Merja Kyllönen /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Mikko Kuoppa /vas
Minna Sirnö /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Pentti Tiusanen /vas
Matti Kauppila /vas

Annika Lapintie /vas
Kari Uotila /vas
Veijo Puhjo /vas
Unto Valpas /vas
Markus Mustajärvi /vas
Matti Kangas /vas
Erkki Virtanen /vas